

BUDGETUNDERLAG FÖR PERIODEN 2022-2024

**BUDGETUNDERLAG
FÖR PERIODEN 2022-2024
LINKÖPINGS UNIVERSITET**

Produktion: Linköpings universitet, Kommunikations- och marknadsavdelningen
Tryck: Februari 2021, LiU-Tryck, Linköping

Ett kemilaboratorium har öppnats på Campus Norrköping under ledning Renee Kroon på Laboratoriet för organisk elektronik. Där ska man arbeta med organisk syntes av konjugerade polymerer, elektrolyter och batterikomponenter, liksom karakterisering och testning av framställda material och komponenter. Foto: Thor Balkhed

INNEHÅLL

BUDGETUNDERLAG FÖR PERIODEN 2022-2024 LINKÖPINGS UNIVERSITET

SAMMANFATTNING	3
STRATEGISKA UTMANINGAR	3
UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	4
Höjda ersättningsbelopp för hög utbildningskvalitet	4
Utbyggnad av utbildningsplatser	4
Livslångt lärande - LiU medverkar i EU:s arbete med micro-credentials	5
Läkarutbildningen	5
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	6
Behovet av höjt basanslag	6
Nationellt kunskapscentrum Barnafrid	6
Nationell infrastruktur för datadriven Life science inom medicin och teknik	7
Långsiktig finansiering av de strategiska forskningsområdena	8
SAMVERKAN, NYTTIGGÖRANDE OCH INTERNATIONALISERING	8
Europeiska samarbetet för högre utbildning	8
Resurser för samverkan och nyttiggörande	9
Agenda 2030 - globala mål för hållbar utveckling	9
Forskning om forskningskommunikation	10
EKONOMISK UTVECKLING	10
Produktivitetsavdraget	10
Utveckling av kostnader och intäkter	10
Investeringar i anläggningstillgångar och behov av låneram	11
Räntekonto och kredit i Riksgälden	11
Avgiftsbelagd verksamhet	11
LOKALFÖRSÖRJNING	11
ÖVRIG RAPPORTERING	12
Aktuella medlemskap som kräver särskilt bemyndigande	12
Föreskrifter och allmänna råd	12
BILAGA: LIU:S STRATEGIKARTA	12
BILAGA: TABELLER	13

BUDGETUNDERLAG FÖR PERIODEN 2022-2024 LINKÖPINGS UNIVERSITET

Sammanfattning

Vid Linköpings universitet har verksamheten under senaste åren präglats av en ökad forskningsvolym baserat på framgångar i den externa forskningsfinansieringen medan den tillväxt som efterfrågats inom grundutbildningen varit blygsammare. Under kommande år görs insatser för att utveckla verksamheten till den nya utbildnings- och forskningsvolym som aviserats i 2021 års budgetproposition och de satsningar som presenterats i forsknings- och innovationspropositionen. I detta budgetunderlag vill vi lyfta fram följande områden som viktiga för fortsatt utveckling vid Linköpings universitet. Inom utbildningsområdet föreslås att:

- LiU erhåller 9 mnkr i särskilda medel för decentraliserad och regionaliserad läkarutbildning,
- ersättningsnivåerna för utbildning höjs,
- LiU erhåller särskilda medel för att utveckla Europakommissionens pilotprojekt European Universities initiativ kring korta kurser (micro-credentials) i en svensk kontext.

För att Sverige ska kunna erbjuda lärarledd tid i paritet med andra europeiska länder; fokusera arbetet med den digitala transformationen av högre utbildning för att möta kraven från framtidens arbetsmarknad; och att kunna bedriva utbildningar på flera orter krävs resursförstärkningar. Vidare ser LiU att de temporära satsningarna på livslångt lärande, utbildning på avancerad nivå och basår bör förlängas för att långsiktigt kunna möta samhällets behov av efterfrågad kompetens, och att full finansiering ges till berörda lärosäten för införandet av en 12:e termin på läkarutbildningen. Inom forskningsområdet föreslås att:

- LiU:s basanslag för forskning och utbildning på forskarnivå ökas,
- de riktade medlen till det nationella kunskapscentrumet Barnafriad vid LiU utökas till 20 mnkr för att ge stabila förutsättningar för att uppfylla regeringens grunduppdrag,
- LiU erhåller medel för att utveckla en nationell infrastruktur för datadriven Life science, placerad vid LiU, inom medicin och teknik.

Ökade basresurser krävs för att upprätthålla och vidareutveckla en god och konkurrenskraftig forskningsinfrastruktur, erbjuda egen rådighet över karriär- och meriteringsanställningar samt för att kunna hantera kravet på medfinansiering. Finansieringen av nuvarande strategiska forskningsområden bör säkerställas långsiktigt.

För övrigt anser LiU att produktivitetsavdraget ska upphöra.

Strategiska utmaningar

Linköpings universitet (LiU) är ett av landets mest framgångsrika bredduniversitet som verkar för internationellt konkurrenskraftig forskning och högre utbildning. Universitetets forskning och utbildning kännetecknas av unika och innovativa gränsöver-

skridande samarbeten och en utpräglad samverkan med det omgivande samhället. Som ett riksrekryterande program- och campusuniversitet, där cirka 70 procent av de rekryterade studenterna kommer från annat håll än Östergötland, arbetar Linköpings universitet kontinuerligt och långsiktigt med att utbildningsprogrammen ska hålla hög kvalitet och uppskattas av såväl studenter som arbetsmarknad.

Genom en god förmåga att attrahera externa medel har Linköpings universitet under en lång period byggt starka, ofta tvärvetenskapliga, forskningsmiljöer som bidrar med internationellt uppmärksammade genombrott och innovationer. Universitetet har varit framgångsrikt i flera satsningar som regeringen har genomfört, till exempel strategiska forskningsområden. Linköpings universitet har stort förtroende från stora forskningsfinansiärer som till exempel Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW).

Trots stora framgångar inom forskningen är LiU:s största utmaning en oproportionerligt mindre andel av basanslaget för forskning i jämförelse med andra bredduniversitet. Det gör att LiU som lärosäte är starkt beroende av extern finansiering för forskning vilket försvårar långsiktig planering och egna strategiska prioriteringar. Det är orimligt att storleken på basanslaget för forskning till LiU fortfarande till stor del är historiskt betingad, samtidigt som våra forskare högrepresterar, både vad gäller publiceringar och andel externfinansierade forskningsprojekt. LiU vill därför betona vikten av ett höjt basanslag för forskning för att säkra långsiktiga förutsättningar och för att kunna erbjuda tydliga villkor och karriärvägar.

LiU har under flera år arbetat med att vidareutveckla profilen av ett program- och campusuniversitet med innovativa och studentaktiva utbildningar och att hantera den digitalisering som präglar samhällsutvecklingen i stort och som skapar nya förutsättningar för utbildning och lärande. Det pågår ett arbete med att utveckla och erbjuda utbildning i linje med den utökning av utbildningsplatser som LiU har erhållit under senare år.

Den övergripande visionen för Linköpings universitet är att vara ”Ett universitet med internationell lyskraft – där människor och idéer möts och utvecklas” och sammanfattas i en strategikarta. Vägen mot denna vision pekas ut av de övergripande målen för LiU:s kärnverksamheter: utbildning, forskning och samverkan/nyttiggörande. LiU värnar grundläggande akademiska värden och en demokratisk grundsyn med fokus på att trovärdighet, tillit och transparens ska känneteckna universitetets verksamhet inom såväl forskning och utbildning som i funktionen som myndighet.

Arbetet med att formulera en ny vision för LiU 2030 och vilka mål som därmed behöver prioriteras har påbörjats. Den därigenom formulerade strategin kommer att bidra till att stärka LiU:s position inom utbildning, forskning och samverkan under det kommande decenniet.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

LiU:s strategiska mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att ”attrahera och examinera eftertraktade studenter för ett hållbart samhälle i en föränderlig värld”. Detta sker genom att vidareutveckla profilen av ett program- och campusuniversitet med innovativa och studentaktiva utbildningar samt att hantera den digitalisering som präglar samhällsutvecklingen i stort och som skapar nya förutsättningar för utbildning och lärande. Ett mål i LiU:s strategiarbete är att utbildningsutbudet ska motsvara studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Höjda ersättningsbelopp för hög utbildningskvalitet

LiU erbjuder en stark utbildning på grundnivå och avancerad nivå och en fortsatt prioritering är att säkra utbildning av hög kvalitet inom alla utbildningsområden. LiU:s utbildningsutbud kännetecknas i första hand av professionsutbildningar som antingen leder till en yrkesexamen eller till en generell examen med tydligt professionsfokus. I de utvärderingar som UKÄ genomfört inom lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar får LiU goda vitsord för en hög kvalitet. Samhällets och studenternas förväntningar ökar och inom minst tre områden ser LiU att nuvarande ersättningsbelopp inte räcker för att garantera en långsiktig hög kvalitet; utbildning på flera orter, digital transformation och behovet av mer lärarledd tid.

Genomförande av läkarutbildning, forskolläraryt utbildning och grundlärarutbildning med inriktning fritidshem vid flera orter, i kombination med rådande pandemi, har tydligt belyst flera utmaningar som finns med exempelvis flervägskommunikation vid undervisning och examination med digitala verktyg på distans. Utmaningarna finns exempelvis kring att skapa en interaktiv och studentaktiv lärmiljö samt frågor kring hur bedömning och återkoppling kan ske digitalt vid praktiska moment. Decentralisering till flera orter är viktig av flera skäl: såväl läkar- som lärarkompetens behövs i hela landet och flera utbildningsorter möjliggör tillgång till fler platser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU. För lärarutbildningen är det också ett viktigt steg för en breddad rekrytering. Genom att inkludera fler lokala utbildningsorter når man nya målgrupper, främst yrkesverksamma, som kan bo kvar på hemorten under sin utbildning.

Digitalisering påverkar de flesta aspekterna av samhället och utgör en transformerande kraft som i grunden genomsyrar allas vardag. Pandemin som startade under 2020 innebar en ”chockdigitalisering” av samhället i stort men även av LiU som lärosäte. Under året som gått har studenter, lärare och forskare fått lära sig nya sätt att arbeta, samarbeta, mötas och utvecklas. Den digitalisering som genomförts under 2020, och den potential som då identifierades, visar att LiU långsiktigt kan vidareutveckla nya sätt att

utbilda studenter ur ett hållbart men även livslångt lärandeperspektiv. Framtidens utbildningar förväntas innehålla en högre grad av digitala inslag och runt om i världen förutses en mer omfattande användning av till exempel digitala föreläsningar och andra digitala lärandemoment i undervisningen. Den pedagogiska utvecklingen behöver långsiktigt premieras och stärkas genom ett utökat anslag för genomförandet av kursutveckling. I och med den snabba tekniska utvecklingen behövs omfattande kontinuerlig kompetensutveckling av lärare och studenter för att säkerställa att digitaliseringens möjligheter blir en hävstång till bättre lärande och bibehållen hög kvalitet i utbildning men som också förbereder studenter för ett kommande yrkesliv. Höjda ersättningsbelopp behövs för det långsiktiga arbetet med den digitala transformationen – en god investering för framtida effektiviseringar.

Urholkning av ersättningsbelopp har över tid minskat den lärarledda tiden. Detta påverkar förutsättningarna för alla utbildningar, men särskilt för vårdutbildningar, lärarutbildningar samt ingenjör- och naturvetenskapliga utbildningar. Kostnaderna för att genomföra verksamhetsförlagd utbildning, fältstudier och färdighetsträning och även laborativa inslag i utbildningar – i tillräcklig omfattning och med bibehållen kvalitet – kräver höjda ersättningsbelopp. En ökning av lärarledd tid för undervisning, laborationer och färdighetsträning samt investeringar i utrustning krävs för en god kvalitet. Höjda ersättningsbelopp för att möjliggöra ökad lärarledd tid är således en av de viktigaste frågorna inom högskolesektorn idag. Den lärarledda tiden i Sverige är låg jämfört med andra europeiska länder (UKÄ, 2018. Lärarledd tid i den svenska högskolan. En studie av scheman. Rapport 2018:15) vilket ger svenska lärosäten sämre förutsättningar att förse arbetsmarknaden med den kompetens som behövs. Ersättningsnivåerna måste öka generellt och den årliga urholkningen måste upphöra för att Sverige långsiktigt ska stå sig i den internationella konkurrensen.

LiU vill påtala behovet av att ersättningsbeloppen höjs för att öka kvaliteten, förutsättningar för regionaliserad utbildning, möjliggöra en digital transformation och erbjuda en lärarledd tid i utbildning i paritet med andra europeiska länder.

Utbyggnad av utbildningsplatser

Under de senaste åren har regeringen gett LiU utökade platser. Vissa utökningar är långsiktiga och i huvudsak inom bristområden där kompetensen behöver ökas, och antalet examinerade bli fler. Men andra utökningar har hittills varit för ett eller två år inom områden som livslångt lärande, basår och utökning av platser på avancerad nivå. LiU efterfrågar en långsiktighet för att kunna möta samhällets behov av efterfrågad kompetens och även för att rekrytera egen lärarkompetens och studenter till den nya utbild-

ningsvolym som vi har att möta. Till detta kommer departementets vilja att flytta fokus från rekrytering av nya studenter till antalet examinerade med fullständig examen vilket kräver resurser för studie- vägledning, studenthälsa och även tydliga incitament för studenterna att avsluta sin utbildnings samtliga moment. Allt detta pekar på behovet av en långsiktig och hållbar utbyggnadsstrategi. Långsiktighet i satsningarna krävs även för att lärosätena ska kunna rekrytera egen lärarkompetens och studenter över tid till den nya utbildningsvolymen.

LiU jobbar med utbyggnader, startar nya program och kurser så att LiU kan möta både dagens och morgondagens behov och krav men när trots detta inte upp till utbyggnadsmålen de kommande åren. Utvecklingen sker genom utbyggnad av utbildningsplatserna inom befintliga utbildningar vid LiU:s tre fakulteter och området för utbildningsvetenskap där vi ser ett ökat behov och stort intresse bland blivande studenter. Fokus är också på nya utbildningar inom framväxande områden som genetisk vägledning, internationella relationer, AI och på att möjliggöra nya vägar till läraryrket. Utveckling av sommarkurser liksom kortare kurser riktade till yrkesverksamma med kompetensutvecklingsbehov är prioriterat och tillförs kontinuerligt LiU:s utbildningsutbud.

Kursen Grundläggande AI som ges helt på distans har haft många deltagare och bidragit med erfarenheter till LiU om möjligheter och utmaningar med öppen nätbaserad utbildning. Vidare har det tekniska och naturvetenskapliga basåret i år utökat sina platser, i linje med regeringens satsningar, för att erbjuda fler möjligheten att bli behöriga till de tekniska och naturvetenskapliga utbildningarna. Basåret är sedan tidigare en viktig satsning för att få fler behöriga sökande och bidrar till fler kvinnliga studenter till tekniska och naturvetenskapliga utbildningar.

För att kunna möta samhällets behov i satsningarna för livslångt lärande och utbildning på avancerad nivå efterfrågar LiU en förlängning av de temporära satsningarna.

Livslångt lärande - LiU medverkar i EU:s arbete med micro-credentials

Behovet av att utveckla stödstrukturer och erbjudanden för livslångt flexibelt lärande och individualiserad kompetensutveckling har aldrig varit mer påtagligt. För att tackla ett allt mer föränderligt arbetsliv kommer fler och fler arbetstagare behöva fort- och vidareutbilda sig ett antal gånger under sitt arbetsliv. Den pågående pandemin accentuerar behovet ytterligare och arbetslivets demografiska utmaningar gör att vi behöver ta hand om allas kompetenser under ett helt yrkesverksamt liv. En viktig del av denna omställning är kortare kurser och lärtillfällen ämnade att ge specifika validerbara färdigheter och kompetenser. För att uppnå detta krävs ett öppet system där individens kompetensutvecklingsbehov och arbetsmarknadens

kompetensförsörjningsbehov möts. Detta har även lyfts i de tilläggsbeslut som regeringen fattat under 2020 och gett tidsbegränsade resurser till LiU och andra lärosäten.

Ett livslångt och behovsorienterat flexibelt lärande är en av hörnstenarna i den allians inom ramen för EU:s European Universities initiativ, ECIU University, där LiU ingår. LiU ämnar därför under perioden att tillsammans med sina europeiska partner ta en aktiv position, såväl nationellt som internationellt, i utvecklingen av ett kvalitetssäkrat system för kortare kurser (av EU benämnda micro-credentials) och utvecklar härvidlag expertis inom området på ett för Sverige nytt sätt. För att kunna genomföra detta finns behovet av att erforderliga resurser ges för att utveckla förutsättningarna för sådana micro-credentials i en svensk kontext. För LiU:s del genom en tilläggsfinansiering för deltagandet i Europakommissionens pilotprojekt European Universities, se vidare under avsnittet ”Europeiska samarbetet för högre utbildning”.

LiU vill påtala behovet av att erforderliga resurser ges för uppdrag och för att inom Europakommissionens pilotprojekt European Universities utveckla förutsättningarna för så kallade micro-credentials i en svensk kontext.

Läkarutbildningen

EN SEXÅRIG LÄKARUTBILDNING

Höstterminen 2021 införs det sexåriga legitimeringsgrundande läkarprogrammet. Detta innebär att den allmänna tjänstgöringen (AT), som under minst 18 månader kompletterat grundutbildningen med praktiska erfarenheter, avskaffas. Kvalitetssäkringskraven i det sexåriga läkarprogrammet höjs därmed avsevärt. De kliniska färdigheterna behöver bedömas på ett mer systematiskt och rigoröst sätt genom hela utbildningen. De ekonomiska förutsättningarna behöver därför stärkas, både genom högre grundutbildningsersättning till universiteten och ersättning till sjukvårdshuvudmännen genom ökad grundutbildnings-ALF. Liksom inom andra områden är högre grundutbildningsersättning nödvändig för att LiU ska kunna möta kraven som här drivs av behovet av formativa och summativa bedömningar, vilket innefattar ökad lärartid, nya digitala bedömningsverktyg, pedagogisk utveckling och utveckling av koncept för praktiska examinationer.

För att genomföra den 12:e terminen i utbildningen, utan att behöva reducera annan utbildning, krävs att lärosätena finansieras fullt ut med ett höjt takbelopp. Kostnaderna för regionernas medverkan i utbildningen av läkare kommer också att öka. Dock bör berörda regioner ansvara för att förhandla med staten om finansiering inom ALF-tilldelningen av dessa kostnadsökningar. En resursförstärkning till universiteten för att kunna genomföra den nya sexåriga legitimeringsgrundande läkarutbildningen

är väsentlig för att kunna möta de tillkommande examinationskraven.

Linköpings universitet vill understryka, som vi tidigare svarat tillsammans med övriga utbildningsorter i remissförfarandet, kravet att full finansiering vid införande av en 12:e termin på läkarutbildning- en tilldelas berörda universitet.

DECENTRALISERAD LÄKARUTBILDNING

Den decentraliserade och regionaliserade utbyggnaden av läkarutbildningen vid LiU var nödvändig för att kunna hantera utbyggnaden till dagens utbildningsvolym, vilket också möjliggör för alla tre regioner i Sydöstra sjukvårdsregionen (Region Östergötland, Region Kalmar län och Region Jönköpings län) att aktivt bidra till utbildningens kliniska delar på respektive studieort. Detta skapar förutsättning för alla regioner i sydöstra sjukvårdsregionen att bygga sin långsiktiga kompetens. Under uppbyggnadsfasen 2015–2020 har LiU satsat särskilda medel på investeringar och nyanställningar som behövt göras.

Att regeringen skjuter till de medel som krävs för en långsiktigt hållbar och fullt finansierad decentraliserad läkarutbildning är därför prioriterat nu när utbyggnaden i och med höstterminen 2021 är fullt genomförd. I framtidens sjukvård, med en förskjutning mot nära vård, blir en decentraliserad läkarutbildning ett viktigt bidrag för att säkra klinisk utbildning och forskning av hög kvalitet i hela landet. Erfarenheterna från de hittills genomförda terminerna är mycket goda ur perspektiven utbildningskvalitet, studentnöjdhet och för samhället.

Umeå universitet, som tidigare genomfört liknande omstrukturering av läkarutbildningen, har även goda erfarenheter av effekterna på kompetensförsörjning – studenterna stannar i stor omfattning kvar på sina studieorter i de olika regionerna för sin fortsatta kliniska karriär. Därmed bidrar decentraliserad läkarutbildning till utbildning i hela landet, och även till en säkrare kompetensförsörjning i hela Sydöstra sjukvårdsregionen. Intäkter som erhålls av ersättningarna för helårsstudenter och helårsprestationer samt ALF-ersättning räcker inte för full finansiering av de merkostnader för kliniska lärare som uppstår genom den decentraliserade och regionaliserade läkarutbildningen. LiU ser det därför som helt nödvändigt att erhålla särskilda medel för den decentraliserade utbildningen, på motsvarande sätt som Umeå universitet erhåller.

LiU önskar erhålla särskilda medel om 9 mnkr årligen för en decentraliserad läkarutbildning.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetets strategiska mål för forskningen är att ”skapa och sprida forskningsresultat med internationell genomslagskraft”. Detta ska ske genom att ”stärka och utveckla internationellt slagkraftiga forskningsmiljöer som även tar ansvar för utbildning och samverkan”.

Behovet av höjt basanslag

Fri forskning och högre utbildning av högsta kvalitet är viktigare än någonsin, speciellt i en värld då allt fler institutioner och värden ifrågasätts. Ny kunskap är dessutom en grundförutsättning för att vi som nation ska kunna ta oss an de globala utmaningar som vi står inför. Här kommer universitet och högskolor att tillsammans med det omgivande samhället spela en avgörande roll för forskningens bidrag till lösningar på samhällets nyckelfrågor.

Från Linköpings universitets sida vill vi i detta sammanhang betona vikten av långsiktiga förutsättningar för att bedriva forskning och för att kunna erbjuda tydliga villkor och karriärvägar (meriteringsanställningar). Detta är viktigt för såväl forskningens kvalitet som för universitetens möjlighet att arbeta med jämställdhet och karriärvägar för yngre forskare. Avgörande är även att tillräckliga resurser finns för den forskningsinfrastruktur som LiU behöver för att upprätthålla världsledande forskning. Storleken på basanslaget spelar här en avgörande roll.

Basanslaget utgör den forskningsresurs som lärosätet har egen rådighet över. Med detta anslag som grund kan lärosätet fastställa en forskningsstrategi och därmed utveckla sin profil. Den totala finansieringen av forskningen vid lärosätena har dock avsevärt förändrats under de senaste decennierna framför allt genom att externfinansieringsgraden har ökat kraftigt. Idag står basanslagen i genomsnitt för mindre än 50 procent av de totala forskningsmedlen vid lärosätena. Om man dessutom inkluderar de krav som flera forskningsfinansiärer har på medfinansiering, direkt eller indirekt genom begränsad möjlighet till fullt OH-uttag, så urholkas universitetens basanslag ytterligare.

Basanslagen utgör idag grunden för universitetens förmåga att attrahera externa forskningsmedel. De behövs vidare för att finansiera infrastruktur och utbildning på forskarnivå samt för den fria grundforskningen. Basanslagens andel av forskningsfinansieringen behöver därför öka.

Nationellt kunskapscentrum Barnafriad

Nationellt kunskapscentrum Barnafriad vid Linköpings universitet har sedan 2015 ett regeringsuppdrag att på ett strukturerat sätt samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. Arbetet ska bidra till att uppnå ett förbättrat förebyggande arbete

och till att utveckla effektiva skyddande och stödjande insatser och metoder. Kunskapscentrumet ska även ansvara för omvärldsbevakning och sammanställa befintlig kunskap samt identifiera behov av ny kunskap om barns våldsutsatthet. Barnafrid ska också i sitt arbete samråda med berörda myndigheter och organisationer. Kunskapscentrumet ska även främja tvärprofessionell kunskapsutveckling samt samverka över myndighetsgränser och mellan de yrkesverksamma, forskare och det civila samhället.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har på uppdrag av regeringen helt nyligen utvärderat Barnafrids verksamhet. I utvärderingen konstateras att det behövs ett nationellt kunskapscentrum och att Barnafrids arbete ligger i linje med uppdraget samt att de som tar del av Barnafrids insatser bedömer sig ha nytta av dem. Utvärderingen konstaterar även att Barnafrids uppdrag är större än vad ramanslaget på 5 mnkr per år omfattar. Ramanslaget är betydligt lägre än det som Socialstyrelsen 2012 uppskattade att ett nationellt kompetenscentrum om våld mot barn skulle behöva, nämligen en årlig finansiering på 15–20 miljoner kronor. Förutom ovan nämnda 5 miljoner kronor så finansierar kortare extra regeringsuppdrag stora delar av kunskapscentrumets arbete, vilket medför en risk för att verksamheten måste anpassas utifrån dessa krav.

Det är viktigt för Barnafrid att ha stabila förutsättningar för att uppfylla grunduppdraget från regeringen. Detta är också angeläget för det långsiktiga kunskapsbyggande arbetet utifrån den nationella strategin, Agenda 2030:s hållbarhetsmål (särskilt delmål 16.2) samt andra åtaganden som Sverige har som vägvisarland för det globala End Violence-initiativet. Linköpings universitet begär därför en förstärkning från 5 mnkr till 20 mnkr per år från och med 2022 för detta uppdrag.

Nationell infrastruktur för datadriven Life science inom medicin och teknik

Life science, eller livsvetenskaperna, har som främsta syfte att förbättra och förebygga människans hälsa och livskvalitet, men ska även bidra till en bättre värld för djur och natur. I slutet av 2019 fattade regeringen beslut om en nationell strategi för Life science som fokuserar på åtta områden inom vilka förändringar bedöms vara särskilt angelägna för att stärka Sverige när den globala konkurrensen ökar.

I Sverige har ett flertal initiativ tagits för att både stärka och utveckla detta framtidsområde. Idag finns SciLifeLab som en viktig motor i landet. Det kompletteras bland annat av de fyra Wallenberg Centers för Molekylär Medicin som finns vid Umeå, Linköpings, Göteborgs och Lunds universitet, men också av olika program finansierade av både VR, Vinnova och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. En gemensam utmaning för Life science-området är behovet av beräkningskapacitet (datadriven Life science) och lagring

av känsliga data (persondata). Det är därför mycket glädjande att Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse har donerat 300 mnkr till LiU för en ny beräkningsresurs avsedd för beräkningar med fokus på datadriven Life science via maskininlärning och artificiell intelligens. Den första fasen av beräkningsresursen kommer under 2021 att installeras vid Nationellt superdatorcentrum (NSC) vid LiU.

LiU är således värd för både den nya beräkningsresursen samt för WASP (Wallenberg AI Autonomous Systems and Software Program) vilket är Sveriges största enskilda forskningssatsning med fokus på autonoma system och mjukvaruutveckling. Vidare är LiU ledande inom medicinsk visualisering (CMIV) och har som första lärosäte i världen installerat en helt ny typ av datortomograf (fotonräknare) för forskning i klinisk miljö, med väsentligt högre upplösning och avsevärt mindre stråldoser för patienten. Dessutom driver Linköpings universitet AIDA som är en nationell arena för forskning och innovation inom medicinsk bildanalys. AIDA är ett tvärvetenskapligt samarbete som syftar till storskalig användning av AI i sjukvården. I arenan möts akademi, sjukvård och industri för att omsätta tekniska framsteg inom AI-teknik till patientnytta i form av kliniskt användbara verktyg.

Sammantaget har LiU förutsättningarna för att bli ledande inom AI för Life science i Europa, där utvecklingen inom området skulle kunna möta nuvarande och framtida vårdutmaningar. Däremot saknas medel för att bygga upp det stödsystem av applikationsexperter, systemtekniker etc. som behövs för att hela Sverige ska kunna dra nytta av beräkningskapaciteten som nu byggs ut. En stor del i detta behov avser applikationsexpertis som kan initiera nya, och guida rutinerade, användare bland alla de programvaror som hela tiden utvecklas. Detta är en mycket grannlaga uppgift som inte kan eller ska ligga på de deltagande forskarna. Denna grupp av applikationsexperter bör i vissa avseenden dessutom befinna sig i nära anslutning till den miljö som driver och handhar datorsystemen.

En annan viktig grupp av applikationsexperter avser utvecklare som tillsammans med forskare utvecklar nya modeller och/eller verktyg. Båda dessa grupper är av yttersta vikt för ett framgångsrikt utnyttjande av den aktuella resursen. Man kan tänka sig att det inom dessa två grupper finns kompletterande kompetenser. Vidare finns behov av att tillföra specialkompetens till exempel i form av en Data Curator för att hantera och administrera de förutsedda, mycket stora, datamängderna. Sammantaget finns ett behov av att anställa cirka 15 medarbetare med dessa kompetenser som då, via noden, skulle ha ett nationellt uppdrag. Denna satsning skulle också ge Sverige en ledande roll på den europeiska arenan. Dessutom finns en stor tillväxtpotential av nya arbetstillfällen och även av exportframgångar inom detta relativt nya område.

För att snabbare kapitalisera de svenska satsningarna på Life science önskar Linköpings universitet 10 mnkr per år från och med 2022. LiU kommer att med dessa medel utveckla en nationell infrastruktur för datadriven Life science som nu starkt efterfrågas av SciLifeLab och de associerade satsningarna i landet.

Långsiktig finansiering av de strategiska forskningsområdena

För Linköpings universitet har satsningen på strategiska forskningsområden (SFO) inneburit viktiga förstärkningar och avgörande förnyelse för två av lärosätets redan etablerade styrkeområden: Materialvetenskap samt IT och mobil kommunikation. Dessutom har satsningen möjliggjort utveckling av ett nytt multidisciplinärt forskningsområde inom säkerhet och krisberedskap, dock i mindre omfattning än de två ovanstående.

Området Säkerhet och krisberedskap berör allvarliga händelser och är vittomfattande, det kan röra allt från sabotage och storskaliga olyckor till pandemier. I Sverige finns ett antal aktörer som på olika sätt arbetar med frågorna, men forskningen inom området är fortfarande blygsam. Med rådande pandemi, ökad risk för attentat, större IT-sårbarhet, klimatförändringar, en alltmer globaliserad värld etc. så blir området Säkerhet och krisberedskap tyvärr alltmer aktuellt. I sin egenskap av ett tvärvetenskapligt starkt flerkultursuniversitet där olika forskningsområden berikar varandra är Linköpings universitet en väl lämpad miljö för en utbyggd forskning inom säkerhet och krisberedskap. LiU föreslår därför en ökning av anslaget som idag uppgår till 8,6 mnkr, vilket är mycket lågt i jämförelse med till exempel IT och mobil kommunikation där LiU erhåller 108 mnkr.

De nya SFO-resurserna har framför allt gått till strategiska rekryteringar av nya professorer och forskare med komplementära kompetenser. Som en ytterligare effekt har flera lärosäten, genom satsningen på strategiska forskningsområden, kunnat fördjupa och intensifiera sitt samarbete under en längre tid. LiU har dessutom mycket goda kontakter med andra verksamheter, företag och myndigheter som är verksamma inom dessa områden vilket möjliggör utveckling av nya delområden i anslutning till respektive strategiskt forskningsområde. Detta stärker såväl kvaliteten på forskningen inom respektive område som Sveriges position liksom att det medverkar till spridning och nyttiggörande via ny kunskap och innovationer.

LiU understryker behovet av en resursökning för området Säkerhet och krisberedskap samt vikten av fortsatt finansiering för SFO:erna Materialvetenskap samt IT och mobil kommunikation.

Samverkan, nyttiggörande och internationalisering

LiU:s strategiska mål för samverkan är att ”bidra till en samhällsutveckling baserad på kunskap”. Detta ska ske genom att kontinuerligt arbeta med att ”vidareutveckla och stärka samverkan med det omgivande samhället”. Linköpings universitet strävar efter att skapa och sprida forskningsresultat med internationell genomslagskraft, att säkerställa att lärosätets studenter och forskare är attraktiva på en globaliserad marknad samt att bidra med kunskap och kompetens för utvecklingen av ett globalt hållbart samhälle. För sektorn i allmänhet och för LiU i synnerhet har ett brett och differentierat samverkansuppdrag successivt vuxit fram, där begrepp som att sprida, tillgängliggöra och nyttiggöra de vid lärosätet framtagna kunskapsstillgångarna tillskrivs en alltmer central roll. Med uppdraget följer även en ambition att vara ett internationellt, innovativt och samhällsengagerat lärosäte, strategiskt positionerat, för att tillsammans med sina samverkanspartner, kunna bidra till en samhällsutveckling baserad på kunskap.

Europeiska samarbetet för högre utbildning

Elva svenska lärosäten ingår idag i allianser som blivit beviljade finansiering av Europakommissionens initiativ European Universities. Dessa pilotprojekt syftar till att etablera gränsöverskridande allianser mellan lärosäten inom EU som delar långsiktiga strategier och främjar europeiska värderingar och gemensam identitet. Initiativet är utformat för att stärka mobiliteten av studenter och anställda samt att främja kvalitet, delaktighet och konkurrenskraft hos europeisk högre utbildning. Finansieringen för varje projekt uppgår till 5 miljoner euro som under tre år ska täcka 70–80 procent av budgeten. Därtill har de flesta berörda EU-länderna beviljat nationella medel. LiU anser att eftersom högre utbildning och kompetensutveckling är prioriterat för Sverige är det önskvärt att regeringen följer samma exempel som övriga europeiska länder och avsätter medel för att stödfinansiera lärosäten som ingår i dessa allianser. Detta för att våra svenska lärosäten inte ska försättas i en situation av finansiellt underläge gentemot övriga samarbetspartner runtom i Europa.

Bland de 17 projekt som erhållit finansiering i första omgången av EU:s European Universities initiativ är ECIU University (eciu.org), där LiU ingår, den allians som har flest antal partneruniversitet samt industriella och offentliga partner. Alliansen grundar sig på ett långvarigt samarbete inom ramen för nätverket ECIU (European Consortium of Innovative Universities) som bildades redan 1997. Ambitionerna för ECIU University är högt ställda, bland annat har alliansen som målsättning att skapa ett nytt samorganiserat universitet på Europeanivå med ett utmaningsdrivet kurs- och programutbud baserat på kortare kurser (så kallade micro-credentials), FN:s globala

mål, inbyggd transeuropeisk mobilitet, gemensam ackreditering samt ett samordnat europeiskt akademiskt innovationssystem. ECIU University har även som målsättning att erbjuda Europas första utmaningsdrivna masterutbildning och därvidlag även kunna erbjuda en europeisk masterexamen.

Samarbetet förstärks ytterligare under perioden 2021–2023 med 2 miljoner euro från EU:s ramprogram Horizon 2020. Därigenom tas första stegen mot ett virtuellt forskningsinstitut där medborgarforskning och innovationskapacitet kommer att prioriteras under programmet Science with and for Society, Responsible Research and Innovation. Projektet har även beviljats en mindre summa utvecklingsmedel av UHR, men för att nyttja potentialen krävs riktade resurser.

LiU önskar erhålla särskilda medel för sin medverkan i Europakommissionens projekt European Universities om totalt 12 mnr för perioden 2021–2023, varav 4 mnr retroaktivt för 2021 samt 4 mnr årligen för 2022–2023.

Resurser för samverkan och nyttiggörande

Vid Linköpings universitet, liksom i hela sektorn, har ett brett och differentierat samverkansuppdrag successivt vuxit fram, där begrepp som att sprida, tillgängliggöra och nyttiggöra de vid lärosätet framtagna kunskapsstillgångarna tillskrivs en alltmer central roll. Med uppdraget följer även en ambition att vara ett internationellt, innovativt och samhällsengagerat lärosäte, strategiskt positionerat, för att tillsammans med sina samverkanspartner, kunna bidra till en samhällsutveckling baserad på kunskap. Därmed ges förutsättningarna för att arbeta gentemot såväl nationella som internationella målsättningar avseende ökad samverkan och nyttiggörande.

All forskning följer inte en och samma logik, resultat från all forskning leder inte alltid till omedelbar påverkan i samhället och därför behöver både det korta och det långa perspektivet belysas i bedömningen av lärosätets samverkanskicklighet och nyttiggörande. I ett pilotprojekt avseende forskningskvaliteten inom statsvetenskaplig forskning testar Vetenskapsrådet hur väl samverkans- och nyttiggörande-case kan fånga forskningens genomslag i samhället. Av forsknings- och innovationspropositionen framgår det tydligt att samverkan och nyttiggörande av forskning fortsatt ska vara i fokus.

Med ökade krav på lärosätenas förmåga att samverka och nyttiggöra sina kunskapsstillgångar på en global arena följer även ökade krav på resurser för drift av innovationskontoren och holdingbolagen vilket inte verkar planeras för i propositionen. Detta är problematiskt eftersom LiU byggt upp en högt renommerad verksamhet i samklang med regeringens mål avseende innovation, samverkan och samhällspåverkan, utifrån den bredd som LiU:s utbildning och forskning har.

LiU:s holdingbolag, LiU Holding AB, investerar i idéer och bolag som har sin grund i LiU och avyttringar återinvesteras i nya objekt. Holdingbolaget genomför även satsningar för att nå mål inom hållbarhet och stöd till en regional tillväxt utifrån till exempel satsningar inom LiU:s prioriterade områden. För att möta efterfrågan på investeringar och säkerställa resurser för uppdragen behöver kapitalbasen förstärkas inom LiU Holding AB och resurserna till innovationskontoret ökas.

LiU uppmanar regeringen att ta ett helhetsgrepp på lärosätenas samverkans- och nyttiggörandearbete som en integrerad del av utbildning och forskning samt att till LiU rikta erforderliga resurser för att driva innovationskontoret och till investeringar inom holdingbolaget.

Agenda 2030 - globala mål för hållbar utveckling

Inom LiU finns en lång tradition av tvärvetenskapliga och tematiserade forsknings- och utbildningsinitiativ som går över disciplinränserna och som aktivt samverkar med samhällets nyckelaktörer. Det finns även en förväntan på att lärosätets utbildning och forskning ska kunna bidra med reella lösningar för Agenda-utmaningarna vilket redan görs men som kontinuerligt behöver breddas och fördjupas.

Utmaningsdriven multi-/tvärdisciplinär forskning, globala mål för hållbar utveckling, innovationsledning och samhällsligt genomslag är genomgående utgångspunkter för den nya forskningspolitiken, där universiteten förväntas ta ett allt större ansvar i enlighet med den presenterade forsknings- och innovationspropositionen. EU:s kommande ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa (2021–2027), där samhällsuppdrag (missions) är en av de bärande utgångspunkterna för forskningsfinansiering och där medskapande (co-creation) samt relevans och påverkan (impact), får allt större utrymme både vid framtagandet av ramprogrammets utlysningstexter och i utvärderingen av ansökningar, förstärker detta ytterligare. LiU genomför därför under 2021–2023 en utökad satsning på att förbättra vårt forsknings- och innovationsstöd specifikt för utveckling av kunskapsstillgångar som kan nyttiggöras för en hållbar utveckling och därmed stärka förutsättningarna för ett framgångsrikt deltagande i Horisont Europa. En begränsande faktor för medverkan tenderar bli att större del av insatserna inom ramprogrammet kräver medfinansiering, vilket kräver en ökad basfinansiering till lärosätena.

För att skapa förutsättningar för lärosätenas deltagande i Horisont Europa uppmanar LiU regeringen att skyndsamt ta fram en strategi, adekvata medfinansieringsinstrument och stödstrukturer för genomförande och nyttiggörande i syfte att bidra till att uppnå hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Forskning om forskningskommunikation

Under det senaste decenniet har starka krafter utmanat kunskapens och demokratins ideal. Populistiska rörelser och idéer om falska nyheter och alternativa fakta medverkar till en polariserad samhällsdebatt och till att etablerade metoder för kunskapsproduktion allt mer ifrågasätts. Sociala medier erbjuder stora möjligheter men riskerar också att skapa filterbubblor, där användare med starka övertygelser eller intressen får sina egna föreställningsvärldar bekräftade snarare än problematiserade och ifrågasatta. Samtidigt har den vetenskapliga kunskapen i allt fler sammanhang kommit att bedömas ur ett kortsiktigt nyttoperspektiv. Starka och numera institutionaliserade krav på utvärdering och effektmätning i offentlig verksamhet har bidragit till att kunskap som bidrar till innovation ofta uppfattas som mer värdefull än andra sorters kunskap. Även om detta inte är avsikten, kan det bidra till att underminera tron på vetenskapens inneboende värde.

Linköpings universitet har, mot bakgrunden ovan, tagit initiativ till bildandet av en nationell hubb för forskning om forskningskommunikation. Hubben ska fungera som en del i en nationell infrastruktur, där flera lärosäten kan bidra till och dra nytta av kunskap om, och metoder för, kommunikation, spridning och nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Initiativet tas mot bakgrund av behovet av att stärka den forskningsbaserade kunskapens möjligheter att bidra till en demokratisk, reflekterande och välinformerad samhällsdebatt och till en samhällsutveckling baserad på kunskap.

LiU har tagit initiativ för att utveckla en nationell hubb för forskning om forskningskommunikation och avser återkomma med en ansökan om att erhålla ett nationellt uppdrag med långsiktig finansiering för denna forskningskommunikationshubb.

Ekonomisk utveckling

Linköpings universitet har fortsatt god ordning på ekonomin och den ekonomiska tillväxten har fortsatt under 2020. LiU omsatte 4,3 mdkr i intäkter och redovisade ett överskott på 179 mnkr. Överskottet fördelar sig med 16 mnkr inom utbildning och 163 mnkr inom forskning, vilken främst kan härledas till den anslagsfinansierade forskningen. I den rådande pandemin har verksamhetens resurser behövt kraftsamla inom utbildningsverksamheten för att hantera övergången till distansundervisning, detta har lett till en lägre omfattning på forskningsverksamheten.

Verksamheten bedöms bedrivas med överskott även under de kommande åren. Verksamhetens kostnader beräknas, liksom för 2020, även under de närmaste åren påverkas av coronapandemins effekter som lägre kostnader för resor och konferenser. Trenden med minskande antal årsarbetare vid LiU avstannade 2019 och antalet årsarbetare har sedan

dess ökat. Bedömningen är att antalet årsarbetare fortsätter att öka kommande år och att LiU successivt kommer att kunna omsätta erhållna medel till verksamhet i högre grad. De årliga överskotten bedöms minska från 2021 och framåt.

För 2021 beräknar LiU att redovisa ett överskott på 170 mnkr, därefter beräknas kostnaderna öka mer än intäkterna under planperioden. LiU beräknar ett överskott på 115 mnkr för år 2022, 60 mnkr för år 2023 och att verksamheten uppnår ekonomisk balans till år 2024. Utbildningsverksamhetens överskott bedöms öka under 2021 för att sedan plana ut mot ett mindre underskott vid planperiodens slut. Även forskningsverksamhetens överskott bedöms minska successivt under planperioden.

LiU har de senaste åren redovisat en underproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer relativt sitt takbelopp för utbildning. Universitetet redovisar efter bokslutet 2020 ett anslagssparande motsvarande 229 mnkr. Detta medför att LiU:s anslagssparande nu överstiger 10 procent av LiU:s takbelopp för 2020, och LiU behöver därmed återlämna anslagssparande till regeringen. Produktionen bedöms öka under planperioden till följd av att LiU utökar sitt utbildningsutbud, dock bedöms LiU underproducera relativt sitt takbelopp ytterligare några år.

Produktivitetsavdraget

Produktivitetsavdraget, som innebär att alla lärosäten ska bli effektiva på ett sätt som motsvarar produktivitetens utvecklingen i den privata tjänstesektorn, har under många år inneburit reduceringar i pris- och löneomräkningen. Det har fått stora konsekvenser inom sektorn. Effekten av produktivitetsavdraget är svår att möta för den kunskapsintensiva verksamhet som bedrivs vid ett lärosäte. Den hanteras i stället regelmässigt som en besparing i verksamheten, vilket ger en kontinuerlig urholkning. Samtidigt ökar resursbehovet till följd av arbete med breddad rekrytering, breddat deltagande, digitalisering och ökad individanpassning i utbildningarna. SULF (Sveriges universitetslärare och forskare) beskriver i rapporten "Systemfel i kunskapsfabriken – om urholkning av ersättningsbeloppen till högre utbildning" att flertalet ersättningsbelopp har förlorat 40–50 procent i värde i förhållande till löne- och kostnadsökningar sedan 1994.

LiU vill understryka att produktivitetsavdraget i den årliga pris- och löneomräkningen urholkar resurserna.

Utveckling av kostnader och intäkter

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Intäkterna beräknas öka med 508 mnkr (12 procent) från 2020 och uppgå till 4 837 mnkr år 2024. Ökningen beror främst på ökade anslagsintäkter inom utbildning och ökade bidragsintäkter inom forskning. Inom utbildning sker en ökning av anslagen till följd

av utbyggnad av utbildningar och därmed ett högre ianspråktagande av takbeloppet. I budgetpropositionen för 2021 aviserades en ökning av forskningsanslag till lärosätena, men den ökningen är således inte medräknad i det här budgetunderlaget då ökningen ännu inte är fördelad på lärosätetsnivå. Från 2021 till och med 2024 bedöms bidragen öka med 198 mnkr (13 procent) till följd av att LiU ser en utökad bidragsfinansierad forskningsverksamhet. Den kan främst ses som effekt av förstärkningen av forskningsanslag till forskningsråden i budgetpropositionen för 2021 men även en effekt av att Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW) kommer att finansiera en ny beräkningsinfrastruktur vid LiU. Avgiftsintäkterna bedöms öka med 20 mnkr (8 procent) och kan främst härledas till ökad uppdragsverksamhet och återhämtning från nedgången under 2020.

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Under perioden 2020–2024 bedöms kostnadsökningen bli högre än intäktsökningen, vilket medför att de årliga överskotten minskar under planperioden. Kostnaderna bedöms öka med 687 mnkr (17 procent) från 2020 och uppgå till 4 837 mnkr år 2024, ökningen återfinns främst inom forskningsverksamheten. Det är främst kostnader för personal och drift som bedöms öka. Från 2021 till 2024 beräknas personalkostnaderna öka med 281 mnkr (10 procent). Ökningen beror huvudsakligen på att antalet årsarbetare fortsatt beräknas öka för att kunna möta tillväxten. Driftkostnaderna, framför allt kostnader för resor och konferenser, beräknas efter pandemin successivt att återställas till en mer normal nivå (dock något lägre än tidigare till följd av att andelen digitala möten och konferenser förväntas öka) och följa utvecklingen av personalkostnaderna. Driftkostnaderna beräknas öka med 106 mnkr (14 procent) under 2021 till 2024. Kostnader för lokaler beräknas minska med 5 mnkr (-1 procent) från 2021 till 2024. Under 2019 ökade lokalkostnaderna då det nya Studenthuset på Campus Valla stod färdigt, därefter håller universitetet på att lämna andra lokaler på Campus Valla och kostnaderna för lokaler beräknas minska. Lokalkostnadernas andel av totala kostnader beräknas uppgå till 11 procent år 2024. Kostnaderna för avskrivningar beräknas öka med 40 mnkr (21 procent) under 2021 till 2024, främst till följd av större investeringar i forskningsinfrastruktur såsom ny beräkningsinfrastruktur och superdatorer, se nedan.

Investeringar i anläggningstillgångar och behov av låneram

Under 2020 investerade LiU i anläggningstillgångar för sammanlagt 138 mnkr, vilket är på samma nivå som under 2019. Bland de större investeringarna märks inköp kopplat till ombyggnationer på Campus Valla men även på Campus Norrköping. Förutom investeringar kopplat till lokaler var det inga enskilda inköp under året som översteg 5 mnkr.

LiU:s låneram avseende 2020 uppgick till 500 mnkr. Vid årsskiftet utnyttjades 413 mnkr av låneramen. Att inte en större del av låneramen behövde utnyttjas beror till största delen på att alla planerade inköp inte genomförts under 2020 samt att det ingående lånebeloppet var lägre än förväntat.

Avseende 2021 har en låneram om 570 mnkr erhållits. Behovet av utökat utrymme beror till stor del på ett enskilt inköp. Det gäller en superdator till Nationellt superdatorcentrum (NSC) där 100 mnkr av inköpet beräknas behöva finansieras med lån.

För år 2022 bedöms behovet av låneram minska till 540 mnkr. För år 2023 förväntas behovet åter öka till 630 mnkr beroende på investeringar inom NSC.

Det finns fyra planerade investeringar som enskilt överstiger 20 mnkr i inköpspris under perioden för budgetunderlaget. Det är tre superdatorer, ett inköp under 2021 på sammanlagt 150 mnkr och ytterligare två superdatorer år 2023 för 100 mnkr respektive 30 mnkr. Dessutom planeras inköp av en fotonräknare till Centrum för medicinsk bildvetenskap och visualisering för 21 mnkr under 2021.

Universitetets verksamhet är sådan att behov som vi idag inte ser kan uppstå beroende på vilka forskningsbidrag som beviljas och vilka satsningar som initieras både lokalt och nationellt. Utrustning för forskningsändamål kan vara mycket kostsam vilket gör att påverkan på låneramen framför allt mot slutet av budgetunderlagets period är svårbedömd.

Räntekonto och kredit i Riksgälden

Universitetet har inget behov av räntekontokredit under den period som budgetunderlaget omfattar.

Avgiftsbelagd verksamhet

Omfattningen av universitetets uppdragsverksamhet minskade under 2020 jämfört med tidigare år till följd av det rådande pandemiläget. Även den offentligt rättsliga verksamheten minskade till följd av inställt högskoleprov och begränsat deltagande på höstens prov. Bedömningen är att omfattningen kommer öka successivt de närmaste åren.

Lokalförsörjning

En kvalitetssäkrad och konkurrenskraftig lokalförsörjning och campusutveckling bidrar till att erbjuda attraktiva, stödjande, funktionella och nyskapande studie- och arbetsmiljöer. Det kontinuerliga arbetet med att skapa fler lärmiljöer som erbjuder interaktion mellan lärare och student och anpassningsbara och flexibla lokaler för undervisning, tentamen eller studier i grupp fortsätter.

Coronapandemin har visat hur skyndsamt ett samhälle kan ställa om vid kris. Detta kommer även inverka på universitetets framtida behov av lokaler både till yta och, framför allt, till framtida former av nyttjande av lokalerna. Ett samhälle där arbete mer än tidigare görs på distans utmanar synen på ett

framtida campus. Den osäkerhet gällande framtida nyttjande av lokaler som pandemin drivit på visar vikten av att följa utvecklingen i samhället och arbetslivet i stort för att skapa nya strategier för framtidens lokalutnyttjande.

Under året har universitetet samlat förvaltningen i gemensamma lokaler, vilket skapar nya möjligheter till interaktion och lokalutnyttjande. LiU fortsätter att arbeta med lokalförsörjningsfrågorna med lokaleffektivitet i fokus. Särskilt fokus kommer framöver att ligga på att hitta metoder för att samordna ett mer effektivt nyttjande av laborationslokaler för utbildning. Lokaler som är speciellt anpassade för digital examination är också ett fokusområde, denna examinationsform medför behov gällande anpassningar av lokalerna för att säkerställa god arbetsmiljö och tillgodose tekniska krav.

LiU avser inte att under den aktuella planeringsperioden inkomma med en framställan till regeringen om att få teckna hyresavtal som kräver regeringens medgivande.

Övrig rapportering

Aktuella medlemskap som kräver särskilt bemyndigande

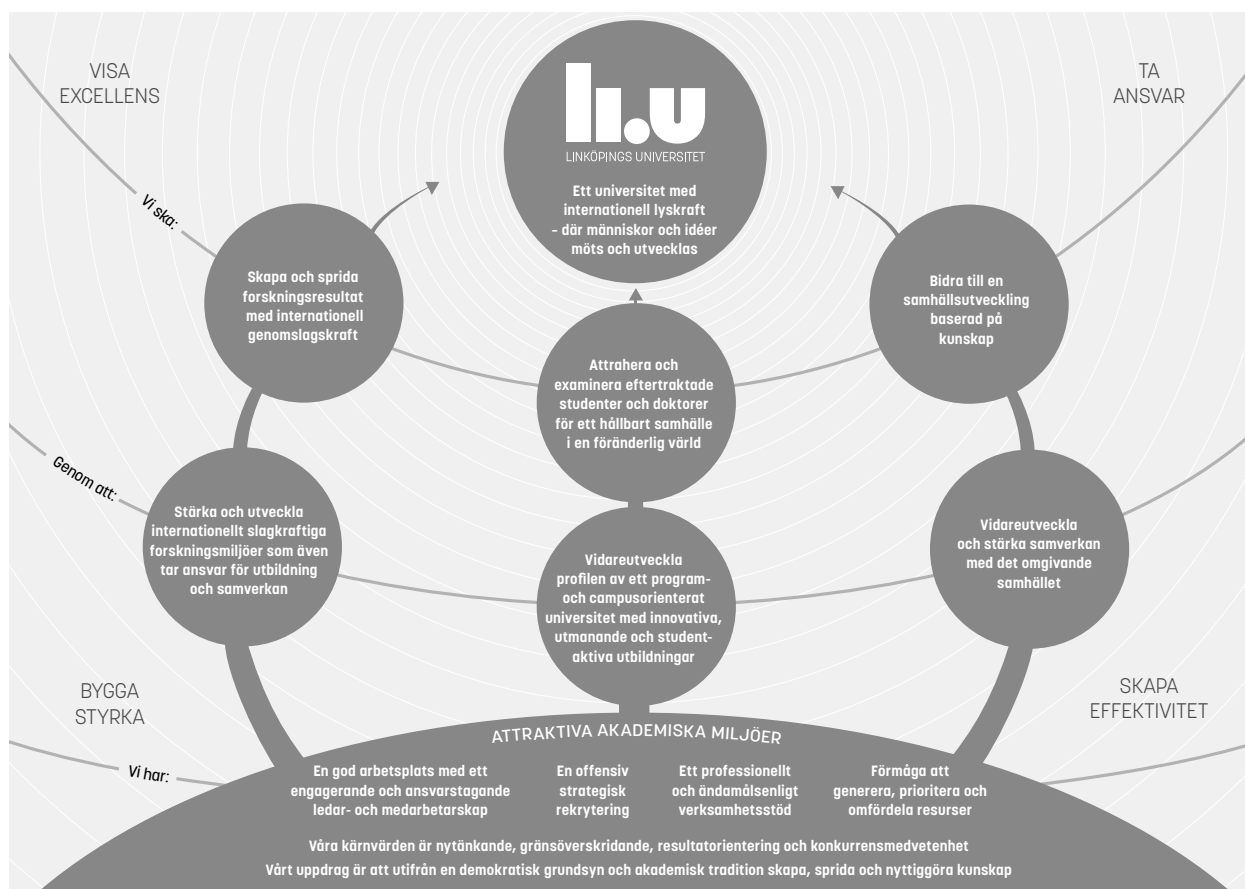
Statliga universitet och högskolor ska i budgetunderlaget inkludera en översikt över aktuella medlemskap i forskningssamarbeten som kräver särskilt bemyndigande från riksdagen samt årlig medlemsavgift.

Linköpings universitet beräknar betala 300 tkr årligen 2021–2024 för medlemskap i European Consortium of Innovative Universities (ECIU).

Föreskrifter och allmänna råd

Statliga universitet och högskolor ska i budgetunderlaget redovisa hur och var de föreskrifter och allmänna råd som de har beslutat om görs tillgängliga för allmänheten. Vid Linköpings universitet tillgängliggörs bindande regler för verksamheten, inklusive föreskrifter samt i förekommande fall allmänna råd, genom publicering i universitetets regelsamling. Regelsamlingen nås via universitetets hemsida. Kurs- och utbildningsplaner registreras i särskild ordning och nås via universitetets hemsida.

Bilaga: LiU:s strategikarta

Strategin för Linköpings universitet illustreras i en strategikarta. LiU:s nuvarande strategikarta började gälla 2013.

Bilaga: Tabeller

Tabell 1 Total budget (mnkr)

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	2 803	2 922	2 936	2 938	2 956
Transfereringar	-80	-81	-81	-81	-81
Intäkter av anslag	2 723	2 840	2 855	2 857	2 874
Avgifter och andra ersättningar	246	260	270	275	280
Bidrag	1 359	1 485	1 584	1 633	1 683
Finansiella intäkter	1	0	0	0	0
Summa intäkter	4 329	4 586	4 709	4 765	4 837
Verksamhetens kostnader					
Personal	2 742	2 900	2 994	3 088	3 181
Lokaler	547	555	554	554	550
Drift/Övrigt	710	770	828	856	876
Avskrivningar och nedskrivningar	149	190	217	207	230
Finansiella kostnader	1	0	0	0	0
Summa kostnader	4 150	4 415	4 593	4 705	4 837
Verksamhetsutfall	179	170	115	60	0
Transfereringar					
Erhållna	417	421	423	425	427
Lämnade	-417	-421	-423	-425	-427
Årets kapitalförändring²	179	170	115	60	0
Utgående myndighetskapital² (inklusive årets kapitalförändring)	1 026	1 196	1 312	1 372	1 372
Utgående oförbrukade bidrag	920	930	940	950	960

1. Intäkterna av anslag motsvarar summan av anslag i tabellerna 2 och 3.
2. Utgående myndighetskapital är exklusive statskapital.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Takbelopp ¹	1 627	1 745	1 715	1 683	1 683
Beräknad avräkning ² (A)	1 546	1 649	1 662	1 663	1 681
Särskilda åtaganden (B)	2	2	2	2	2
Klinisk utbildning och forskning (C)	91	94	95	96	96
Anslag (A+B+C)	1 639	1 745	1 759	1 761	1 779
Transfereringar	-2	-2	-2	-2	-2
Intäkter av anslag	1 637	1 742	1 757	1 759	1 776
Avgifter	94	100	104	106	108
Bidrag	90	74	74	74	74
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	1 821	1 916	1 934	1 938	1 958
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 195	1 246	1 266	1 281	1 296
Lokaler	297	302	301	301	299
Drift/övrigt	276	293	307	321	335
Avskrivningar	37	40	40	40	40
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	1 805	1 881	1 915	1 943	1 970
Verksamhetsutfall	16	36	19	-5	-12
Transfereringar					
Erhållna	14	14	14	14	14
Lämnade	-14	-14	-14	-14	-14
Årets kapitalförändring/Årets resultat	16	36	19	-5	-12

1. Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2021 i 2021 års prishivå.

2. Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till eventuellt utnyttjande av uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt eventuella decemberprestationer.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	1 164	1 177	1 177	1 177	1 177
Transfereringar	-78	-79	-79	-79	-79
Intäkter av anslag	1 086	1 098	1 098	1 098	1 098
Avgifter	151	160	166	169	173
Bidrag	1 269	1 411	1 510	1 559	1 609
Finansiella intäkter	1	0	0	0	0
Summa intäkter	2 508	2 669	2 774	2 826	2 879
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 547	1 654	1 728	1 806	1 885
Lokaler	250	254	253	253	251
Drift/övrigt	434	477	521	535	541
Avskrivningar	113	150	177	167	190
Finansiella kostnader	1	0	0	0	0
Summa kostnader	2 344	2 535	2 678	2 761	2 868
Verksamhetsutfall	163	134	96	65	12
Transfereringar					
Erhållna	403	407	409	411	413
Lämnade	-403	-407	-409	-411	-413
Årets kapitalförändring/Årets resultat	163	134	96	65	12

1. Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2021 i 2021 års prisnivå.

Ersättning för klinisk utbildning och forskning enligt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit (tkr)

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Investeringar i anläggningstillgångar¹					
IB lån i Riksgäldskontoret	399 834	413 055	552 055	521 055	618 055
Beräknad nyupplåning ²	140 920	297 000	153 000	282 000	155 000
varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar	1 381	1 500	1 000	1 000	1 000
Beräknad amortering	-127 699	-158 000	-184 000	-185 000	-210 000
UB lån i Riksgäldskontoret ³	413 055	552 055	521 055	618 055	563 055
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	413 055	552 055	521 055	618 055	563 055
Föreslagen låneram	500 000	570 000	540 000	630 000	570 000
Beräknad ränteutgift ⁴	-19	0	0	0	0
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Summa räntor och amorteringar	127 681	158 000	184 000	185 000	210 000
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0

1. Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2. Nyupplåning 2020 inkluderar inköp som gjorts efter lånetillfället i december 2019. 15 596 tkr av beräknad nyupplåning 2020 avser investeringar gjorda i december 2019 efter att lån justerats hos Riksgäldskontoret.

3. På grund av att alla planerade investeringar inte genomförts under 2020 samt att det ingående lånebeloppet var lägre än förväntat så har inte hela låneramen behövt nyttjats under 2020.

4. På grund av negativ ränta hos Riksgälden under 2020 är ränteutgiften negativ.

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övervikt mot forskning.

Tabell 4 b Verksamhetsinvesteringar (tkr)

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	1 381	1 500	1 000	1 000	1 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	115 797	327 500	142 000	271 000	144 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	21 156	20 000	20 000	20 000	20 000
Summa verksamhetsinvesteringar	138 334	349 000	163 000	292 000	165 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	125 324	297 000	153 000	282 000	155 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	13 010	52 000	10 000	10 000	10 000
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (uppdelat per post)					
Summa finansiering	138 334	349 000	163 000	292 000	165 000

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övervikt mot forskning.

Tabell 4 c Särskild information om verksamhetsinvesteringar (tkr)

	Totalt	Ack. utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Superdatorer Nationellt superdatorcentrum	280 000		150 000		130 000	
Fotonräknare	21 000		21 000			
Summa utgifter för investeringar	301 000	0	171 000	0	130 000	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	251 000		121 000		130 000	
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	50 000		50 000			
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0					
Anslag (uppdelat per post)	0					
Summa finansiering	301 000	0	171 000	0	130 000	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0					
Maskiner och inventarier	301 000		171 000	0	130 000	
Fastigheter och mark	0					
Övriga verksamhetsinvesteringar	0					
Summa investeringar i anläggningstillgångar	301 000	0	171 000	0	130 000	0

Investeringarna tillgodoser framför allt universitetets forskningsverksamhet.

I tabellen redovisas planerade enskilda investeringar där investeringsbeloppet överstiger 20 mkr.

På grund av att bidrag beviljats från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse för inköp av superdatorer sedan förra budgetunderlaget lämnades var dessa investeringar inte med i föregående budgetunderlag.

Tabell 5 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	282 122	276 712	276 156	276 156	276 156
- ökning under året	3 977	1 362	0	0	0
- minskning under året	9 386	1 918	0	0	0
- vid årets utgång (A)	276 712	276 156	276 156	276 156	276 156
Förbättringsutgift på annans fastighet¹ (mnkr)					
- nyinvesteringar	21	20	20	20	20
- avskrivningar	11	12	13	14	16
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder)² (mnkr) (B)	508	515	513	512	508
Genomsnittlig hyra (kr/kvm LOA)³ (B/A)	1 836	1 865	1 857	1 855	1 840
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (mnkr) (C)	572	584	582	582	580
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵ (C/A)	2 067	2 113	2 107	2 109	2 100
Lärosätets totala kostnader (mnkr) (D)	4 150	4 415	4 593	4 705	4 837
Totala externa hyresintäkter (mnkr)	-32	-32	-34	-34	-34
Justerade totala kostnader (mnkr) (D2)	4 117	4 383	4 560	4 671	4 804
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	13,8 %	13,2 %	12,7 %	12,4 %	12,0 %
Lokalkostnadens andel av verksamhetens justerade totala kostnader⁷	13,9 %	13,3 %	12,8 %	12,5 %	12,1 %

1. En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost. Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

2. Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

3. Beräknas som B/A.

4. Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

5. Beräknas som C/A.

6. Beräknas som C/D.

7. Beräknas som C/D2.

Tabell 6 Avgifter (tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
2020	58 543	58 025	518
varav tjänstexport	5 734	5 734	0
2021	65 000	65 000	0
varav tjänstexport	6 000	6 000	0
2022	70 000	70 000	0
varav tjänstexport	6 000	6 000	0

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som för disponeras	Kostnader	Resultat
2020		905	770	135
2021		1 400	1 400	0
2022		2 000	2 000	0

1. Intäkter som inte för disponeras.

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen ska inte redovisas.

